

FOTOS CARLO TER ELLEN

monnikoog. Daar heb je die enorme stranden. Je kunt er lopen zonder mensen tegen te komen. Hier was ik zondag op het strand bij Bergen aan Zee en daar loop je gewoon in een file."

Ben je ook zo gebonden aan Almelo?

„Door het werk dat ik daar doe en het huis. We zijn er samen in 1970 ingetrokken. Beide kinderen zijn er geboren, Gerard, mijn man, is er gestorven. Dat schept wel een band. Maar ben ik gebonden aan Almelo? Ik zou het niet zo een, twee, drie opgeven."

Kun je een maand hier en een jaar Schiermonnikoog met elkaar vergelijken?

„In zekere zin wel. Het jaar op Schier was het jaar nadat ik met pensioen ging. Ik moest omshakelen. Al mijn energie ging op aan wetenschappelijke publicaties en doceren. Ineens kon ik het aan poëzie besteden. Hier is het een luxe, dat gold daar ook. Vroeg op en werken. Herzien en aanvullen. Op Schier met een rugzak op door de duinen, naar een paviljoen voor koffie en dan nog eens lezen wat ik gemaakt had."

„Ik heb altijd die hectische baan gehad. Hoofddocent Staatsrecht en rechtsfilosofie, met name taal en recht, daar gingen mijn publicaties over. In drukke periodes stapte ik op de boot en zodra die zich losmaakte van de wal had ik al het gevoel dat ik in een agenda-loze week terecht kwam. Dat had het eiland altijd al."

Kwam je ook in een andere taal terecht?

„De taal van het recht is anders. Maar poëzie is wel gewoon een vak. Je moet leren omgaan met taal. Wat doet taal? Het ritme, alliteraties, welke kleur heeft een bepaald woord,

welke kleuren passen bij elkaar? Bij poëzie ben je op de millimeter bezig. Een week denken over een zin of over een woord zelfs, dat blijft doorgaan in je hoofd. Er zit een soort muziek in. Het rijzen en dalen van zinnen. Breken zinnen af om ze mooi door te laten lopen? Het moet niet te hard rijmen, want daar word je ongelukkig van."

Poëzie is preciezer dan juridische taal?

„In de wetenschap heb ik geleerd hoe met taal om te gaan. Ik schreef mijn publicaties in het Engels, dat is van een andere orde. Maar ik heb wel via mijn poëzie geleerd - ik wil niet zeggen 'gewiekt' - zo met taal om te gaan dat het overtuigt en treft. Dat komt uit mijn poëzie en ik kon het gebruiken in de wetenschap."

De maand Bergen zit er voor Hanneke van Schooten op. Gisteren was ze terug in Almelo, met in haar knapsak meer dan genoeg gedichten om een elfde boek mee te vullen. Naast *Getijden* springt in haar werk *De slapende stad* eruit, uit 2007. Een lang gedicht over de doorwaakte nacht die een weduwe doormaakt vóór de begrafenis van haar geliefde. Zo'n nacht waarin zelfs het geluid van het ruisende zand in een zandloper te veel is.

Vertel eens over het ontstaan van *Getijden*.

„Het vormde zich geleidelijk. Het is een bundel die, teruglezend, heel erg over gemis gaat. Hoe verder je naar het eind komt, des te filosofischer het wordt. Het is waar je mee bezig bent in je hoofd en in je hart."

Mag je het ook lezen als één lang gedicht?

„Ja. Al wordt het niet chronologisch verteld. Het hopt in de tijd heen en weer."

Aan het eind wissel je van 'ik' naar 'ze'.

„Dan heb je meer afstand. Als je het over de 'ik' gaat hebben, komt het heel dichtbij. Bij 'zij' is het verder weg. Zo heb ik gewerkt bij *De slapende stad*, vlak na het overlijden van mijn man. Toen heb ik eerst de ik-vorm geprobeerd, maar dat lukte niet. Ik zat er te dicht op. Twee jaar later ben ik overgegaan op de zij-vorm. Dat schiep voor mijzelf afstand in de rouwperiode waar ik toen midden in zat. Zo kon ik er als het ware met een helikopterview naar kijken. Toen kon ik ook andere beelden invoeren. Dat gaf ruimte."

Wanneer weet je dat een bundel af is?

„Ik zou willen zeggen: als ik er vijftig heb, maar dat is flauw. Je vroeg net of je *Getijden* als één gedicht kunt lezen. Misschien kun je al mijn werk wel als één gedicht lezen. Bundels zijn dan de cesuren. Na een bundel komt er een nieuwe. Het is de continuering van de thematiek die je telkens een andere kleur geeft en die ook met je levenslijn van doen heeft. De intimiteit die er kan zijn tussen jou en de buitenwereld, daar schrijf ik over. Die kleine momentjes, die pareltjes die er opeens zijn, soms, die probeer ik te vangen."

Tien bundels, een oeuvre. Kijk daar eens op terug.

Hanneke van Schooten valt even stil. „Het is de reflectie van wat je als dichter gedaan hebt. Het ligt er, je laat het als een testament achter. Maar wat zeggen tien bundels? Vasalis heeft er maar drie. Kwantiteit zegt niets over de kwaliteit."

■ Hanneke van Schooten: *Getijden*.

Met foto's van Martien Frijs. Uitgegeven bij AFdH Enschede.

CV

- Hanneke van Schooten
- 1946, geboren in Enschede
- studeerde rechten in Utrecht, promoveerde aan de Universiteit Twente
- 1990, publiceert eerste poëziebundel: 'Dit landschap zien'
- Vanaf 1996, universitair docent der Rechtswetenschap van universiteit in Tilburg
- was rechter-plaatsvervanger bij de rechtbank Almelo
- 2015, publiceert 'Getijden'
- 2016, maandlang 'writer in residence' Adriaan Roland Holsthuis